

EL

ENTREVISTA ■

Carles Porta: "M'agrada ser elegant, molt respectuós amb les víctimes"

MÚSICA ■

Buhos estrena un tema i anuncia un cinquè disc per abans de Nadal

ECONOMIA ■

La crisi del coronavirus recupera el debat sobre una renda mínima garantida

MAGAZÍN

Dijous, 30 d'abril de 2020

VIATJAR SENSE SORTIR DE CASA

Un recorregut pels grans escenaris naturals de pel·lícula

ENTREVISTA

CARLES
PORTA

“Un bon relat amb molta credibilitat et dona tranquil·litat, no et fa por”

En aquests dies de confinament pel coronavirus, Carles Porta (Vila-sana, Pla d'Urgell, 1963) ha descobert una altra manera de compartir els seus relats negres. Des del seu estudi i a través del seu canal de Youtube, que ja té més de 2.500 subscriptors, el periodista actualitza les narracions dels casos que han generat més expectativa, com el crim de la Guàrdia Urbana. Aquesta ha sigut la fórmula per seguir en contacte amb la seva àmplia comunitat de seguidors amb set de 'true crime'. La seva veu identificable, pausada i amb accent lleidatà fa temps que ens acostava la part més fosca de la societat i, com ell mateix diu, hi intenta posar llum. El seu programa de televisió, 'Crims (TV3)', ha sigut un èxit d'audiència, i ha sumat amants a les seves històries d'assassinats i investigacions, que ja compartia a la ràdio.

Text: Clack / AMIC

Fotografia: Curro Palacios Taberner

Quins ingredients ha de tenir una història de *true crime* per convertir-se en un cas de *Crims*?

Perquè fem un capítol de *Crims*, la història sobretot ha de tenir molts girs de guió. També valorem que la història estigui resolta o, com a mínim, que faci molt de temps que va ser investigada. Que tinguem molts elements de testimonis i de prova. Si hi ha sentència, millor. Que puguem accedir al material visual, sonor, documental... I que puguem tenir entrevistats, en la major quantitat possible. Amb tot això configurem el guió d'una història de *Crims*.

En el salt de la ràdio a la televisió, què creu que perd i què guanya un cas dels seus?

Són gèneres molt diferents. Jo no em plantejo si faig ràdio o televisió: en cada moment faig el relat que toca. Cada mitjà té els seus avantatges i inconvenients. La ràdio és més màgica, la gent pot imaginar més. La televisió t'ho dona tot més fet. La veritat, aquest és un debat, una reflexió, que prefereixo que facin els espectadors, els oients o els especialistes en teoria de la comunicació i de l'audiovisual. Jo afronto cada relat amb la mateixa passió i el mateix plaer.

Un dels factors que més s'ha elogiat de *Crims* és la manera d'exposar cada cas. Com definiria la seva fórmula? Quines són les línies vermelles?

El que m'agrada és intentar ser elegant, molt respectuós amb les víctimes i molt precís amb les descripcions. Tant amb paraules com amb imatges.

“És un món interessant que et dona contacte directe amb la gent però no sé si es podrà monetitzar, si hi haurà retorn”

parlem encara que després no vulguin aparèixer, i hem de respectar les seves ganes de silenci. En els casos en què han volgut sortir en els nostres reportatges, mantenim la mateixa qüestió. No els tractem tant com a víctimes, sinó com a protagonistes, en aquest cas indirectes. Són testimonis que ho han viscut de manera molt directa. A les nostres històries busquem parlar amb els protagonistes, no amb experts o amb gent que parla d'oïda. Les famílies de les víctimes, per a nosaltres, són testimonis molt importants perquè poden parlar d'una experiència que no té ningú més. D'un dolor que no té ningú més, d'una perspectiva única. Un professional de la investigació investiga molts casos. Una víctima d'un crim no és víctima de quatre crims diferents. Aquesta gent, per tant, ha de rebre estima, respecte i rigor a l'hora de treballar. Hi ha víctimes o familiars que volen exculpar el seu familiar o culpar altres. Hem de posar criteri i distància. Nosaltres no volem fer judicis, hem de ser al més freds possible.

Han acabat descartant algun cas inicialment seleccionat?

Sí. Per exemple, vam començar a produir un cas sobre una assassina a Barcelona i, quan ja feia un parell de mesos que hi treballàvem, vam percebre i saber que els pares de la víctima patien una depressió important. Em va semblar que no havíem de fer més mal a aquella gent, que no havíem de furgar en el dolor. Una cosa és fer un llibre o un programa de ràdio, amb una repercussió més limitada. Una altra cosa és fer un programa per TV3, que s'ha demostrat que té una repercussió altíssima. Els havíem de deixar en pau.

Hi ha històries amb les quals ha tingut més vincle, com el cas evident de Tor. Però quin cas li ha fet pensar o reflexionar més?

Cada cas et permet reflexionar molt sobre la part fosca de les persones, no n'hi ha un en particular. Per això, juguem amb el subtítol del programa “per què matem?”. En els nostres guions intentem que hi hagi lletra petita, que es pugui llegir entre línies. Si algú es torna a mirar els capítols des d'una perspectiva analítica, veurà que hi ha molts missatges que no són explícits. Com ordenem la informació i què destaquem... Tot això t'ha de permetre pensar. Per què aquella persona va cometre aquell crim i d'aquella manera? Per què aquells investigadors van actuar d'aquella manera? Per què la víctima va tenir la mala sort que va tenir? Per què estava en aquelles circumstàncies? Tot això et permet reflexionar i sempre acabes en la mateixa conclusió: la línia entre la llum i la foscor és molt fina.

Ha vist una part fosca en les investigacions, també? El nexa entre el món periodístic i el món policial té punts foscos?

El punt fosc que no m'agrada és que, massa vegades, molts periodistes de successos són massa amics de la Policia. També és veritat que és la principal font que tenen, o l'única font. En alguns casos, això es converteix, més que en periodisme, en propaganda de les accions i les investigacions policials. I això no és bo. El periodisme ha de fiscalitzar la Policia, les autoritats, els jutges, els fiscals, entre d'altres. La nostra societat viu un moment bastant

patètic, en els aspectes informatiu i polític. Una de les raons és que el periodisme s'ha convertit més en propaganda que en periodisme. Depèn més de les subvencions i de les campanyes de publicitat dels governs que dels ingressos que generen els lectors. Això ens empobreix com a societat. Però també moltes vegades els periodistes fiscalitzen bé els policies i això els porta a descobrir investigacions brutes o lletges. Al final, els policies també són persones i les persones tenim una part fosca. Hi ha gent, policies o investigadors, que volen arribar abans d'hora als llocs, que agafen dreceres que no són adequades, que no acaben de complir correctament la llei, que s'agafen a alguns casos d'una manera personal que no és la correcta. Policies... o jutges, també. N'hi ha per llogar-hi cadires! La relació entre periodista i investigador no és fàcil. Si és massa propera, acaba sent dolenta. Si és massa distant, tampoc t'assabentes del que passa. Jo tampoc faig periodisme de successos, faig periodisme de relat. L'inconvenient és que et costa molt més arribar a dins de la història, l'avantatge és que tens més perspectiva. No li deus res a ningú, pots explicar les coses amb la fredor i la distància necessàries. Això meu és un relat. No es tracta de trobar els assassins ni donar detalls que no tingui ningú més. No tinc aquesta competició tan difícil que tenen els periodistes de successos.

Als crèdits de cada capítol de Crims apareixen molts noms. Però vostè n'és la cara visible, la que s'exposa i la que resol dubtes dels espectadors. Això ho ha sentit mai amb por?

Jo tota la vida he treballat sense por, no en tinc. Si tingués por, faria una altra cosa. El meu risc és la legalitat, és no ferir més del compte les persones de les quals parlo. És intentar ser molt creïble, fer bons guions. Que la gent cregui el que expliques, que no en dubti. Dediquem moltes hores i molta investigació al darrere de cada xifra, cada dada i cada declaració. Si no som rigorosos, cau tot el relat. Tinc cert mal geni amb detalls petits de les investigacions perquè no suportem que *la caguem*. La nostra força és la nostra credibilitat. Un bon relat amb molta credibilitat et dona tranquil·litat, no et fa por. Quan expliques alguna cosa dolenta d'algú, si és certa, aquella persona et pot dir que no li agrada que ho expliquis però, com a mínim, saps que dius la veritat.

El confinament ens ha permès veure un Carles Porta youtuber. Aquest canal ha sorgit de la necessitat de la gent de tenir més relats o de la de vostè per explicar-los?

El canal de Youtube va néixer perquè hi havia llibreries que volien fer presentacions *on line*. Em va semblar que Youtube era una bona via. També volia experimentar si hi havia retorn i ha sigut sorprenent. M'havia d'espavilar i tenir un canal directe entre les meves històries i la gent que vol escoltar-les. No sé amb quina fidelitat continuaré, costa molt resumir en vint minuts les històries que explico. Segurament continuaré, és un món interessant que et dona contacte directe amb la gent però no sé si es podrà monetitzar, si hi haurà retorn. Treballem per comprar una miqueta de menjar, també. És un experiment, veurem si creix i el podem mantenir.

“No es tracta de trobar els assassins ni donar detalls que no tingui ningú més, no tinc aquesta competició tan difícil que tenen els periodistes de successos”

Quan una imatge no és necessària per entendre el relat, no cal posar-la. Si aquella imatge és “més”, més dramàtica o més vermella, no cal. Hem d'anar amb un relat amb precisió, ben descrit. M'agrada pensar com m'agradaria que tractessin un cas si jo hi estigués involucrat d'alguna manera. Això intentem, explicar-ho amb la menor destrossa possible.

Com reaccionen els familiars de les víctimes davant la proposta de produir un capítol sobre el seu cas?

Hi ha de tot. La majoria de familiars que han tingut víctimes properes o tenen gent a la presó no volen participar. Són casos que els fan mal. És normal que algú a qui li expliques una història que li fa mal no vulgui sortir a la televisió o a la ràdio. Nosaltres intentem parlar amb ells, amb molts hi

REPORTATGE

DESTINACIONS DE PEL·LÍCULA DES DEL SOFÀ

Els paisatges i el patrimoni històric de Jordània ha acollit molts rodatges

Skelling Michael, a Irlanda, apareix a 'Star Wars'

La lectura i el cinema sempre han estat una manera de poder viatjar i veure món sense sortir de casa. En aquests dies en què les autoritats sanitàries ens demanen confinar-nos, el setè art ens recorda aquesta premissa més que mai. Algunes destinacions han estat escenaris d'emblemàtiques pel·lícules. En repassem uns quants.

Text: R. Banyeres
Fotografia: Newlink

El confinament a casa a causa del Covid 19 ha comportat, en alguns casos molt de temps lliure dins de les llars, tot i que en altres pugui ser un bon desori. Acostumats a sortir i a compartir moments a l'aire lliure, moviments com el #Joemquedocasa, #Yomequedoencasa o #Viajardesdeca ens conviden a ser responsables i continuar vivint experiències enriquidores. Aprofitant el nostre entorn digital i hiperconnectat, encara podem gaudir d'un concert o quedar amb els amics sense aixecar-nos de sofà, o bé d'iniciatives com ara Culturacció, impulsada pel Grup Segre a través de Lleida TV. Consisteix a difondre teatre, música, dansa, màgia i literatura amb accent lleidatà. Per aquells a qui els agradi el cinema o viatjar, o totes dues coses alhora, aquest pot ser el moment de descobrir destinacions sorprenents a través de la ficció, perquè hi ha multitud de sèries i pel·lícules rodades en alguns dels indrets més destacats de destinacions que estan en tota *wish list* del viatger. Amb aquesta selecció els convidem a viatjar des de la ficció. De moment. Perquè si volen, també pot ser una excusa perfecta per prendre notes sobre què visitar quan tot això ja només sigui un record.

La Jordània de les pel·lícules d'aventures

Gràcies als seus paisatges i al seu important patrimoni històric, Jordània s'ha convertit en escenari

d'una gran multitud de pel·lícules. Llocs com el desert de Wadi Rum han estat protagonistes de grans estrenes. Les seves característiques, paisatges i colors singulars van fer d'aquest l'escenari perfecte per ambientar *Aladdin* (2019), l'adaptació *live-action* del clàssic de Disney; o *Mart* (2015), la pel·lícula en què Matt Damon interpreta un astronauta abandonat a la seva sort al planeta vermell. Es diu que el desert de Wadi Rum és el lloc de la Terra que més s'assembla Mart i el resultat és un viatge inoblidable en tota regla. Abans de canviar d'escenari no pot faltar *Lawrence d'Aràbia* (1962) que, rodada en aquest famós desert, va ser escollida la setena millor pel·lícula de la història per l'American Film Institute. I per viatjar a Petra, una de les noves set meravelles de món modern, dues pel·lícules d'aventures. D'una banda, el clàssic *Indiana Jones i l'última croada* (1989), el tercer lliurament d'aquesta saga que compta amb escenes rodades a la ciutat perduda que són una autèntica joia i un regal per a la història de cinema. De l'altra, a *Transformers: la venjança dels caiguts* (2009) podreu veure la ciutat en diverses escenes, entre les que destaquen les rodades al Monestir (A l'Deir). Aquestes cinc són només algunes de les pel·lícules que podem gaudir del regne Haiximita des de casa, però la llista és infinita: *En terra hostil*, *El retorn de la mòmia*, *Prometeu* o *La nit més fosca* també van escollir Jordània per donar vida a la seva història.

Powerscourt, Irlanda

Llanos del Jable, a l'illa La Palma

Mdina Gate, Malta, escenari de 'Joc de Trons'

Viatge a La Palma a través de la sèrie més de moda de Netflix

Aquesta illa situada al nord-oest de l'arxipèlag canari, també coneguda com La Isla Bonita, és l'escenari ideal per ambientar ficcions en què la naturalesa més pura i salvatge s'encarreguin de fer-nos viatjar cap a un destí màgic. Tant és així que Netflix va decidir ubicar aquí l'univers de *The Witcher*, la saga audiovisual basada en els llibres del mateix nom de l'escriptor polonès Andrzej Sapkowski, en la qual s'explora la llegenda de Geralt de Rívia i la princesa Ciri, que estan units l'un a l'altre pel destí. En aquesta sèrie, el Bosc dels Til·lers, un dels ecosistemes de laurisilva més importants de l'arxipèlag canari i primera reserva de la biosfera de l'illa de la Palma, esdevé Brokilón, un bosc màgic custodiat per dríades i protegit abans de res per la seva llevadora,

Eithne. Cada capítol és un viatge a la profunditat de bosc que permet gaudir d'entorns tan destacats com la Cascada Dels Til·lers, famosa per les seves aigües cristal·lines i la seva frondosa espessor. el Cubo de la Galga, el Roque de Los Muchachos, la Cumbre-cita, Llano del Jable o Poris Garafía són algunes de les altres localitzacions de La Palma escollides per donar vida a aquest univers màgic, també disponible a videojoc.

La Malta més èpica

Malta ha estat testimoni de múltiples escenaris i rodatges que converteixen l'illa en l'entorn triat per a les històries més èpiques. Grans produccions de Hollywood com *Troia* (2004) recorren Fort Ricasoli, les platges de Golden Bay o la Llacuna Blava a l'illa de Comino. Però també ha estat escenari de sèries tan reconegudes com *Joc de trons*. La primera temporada és un viatge a la ciutat del silenci i antiga capital de Malta, Mdina, que va esdevenir Desembarcament de Rei, capital dels Set Regnes. Així mateix, els penya-segats de Gozo es van transformar en els exteriors de Pentos, on romanen Daenerys i Viserys Targaryen i l'extinta Finestra Blava va ser el lloc escollit per celebrar el casament entre la Mare de Dracs i Khal Drogo. Altres grans produccions com *Guerra Mundial Z* (2013) i *Àgora* (2009) ens permeten visitar la capital de l'illa, Valletta, Patrimoni de la Humanitat per la Unesco, per fer-nos una idea de tot el que aquesta destinació és capaç d'oferir.

Malta ha acollit rodatges des de fa més de 50 anys, de manera que si encara teniu ganes de més viatges podeu triar entre: *James Bond* (1997), *L'illa dels caps tallats* (1995), *Gladiator* (2000), *La venjança del comte de Montecristo* (2002), *Alexandre el Gran* (2004), *La lliga dels homes extraordinaris* (2003),

Munic (2005), *Capital Phillips* (2013) o *Davant la Mar* (2015), entre d'altres.

De 'Star Wars' a 'Vikings' des d'Irlanda

Si hi ha alguna cosa en què els fans de *Star Wars* estan d'acord pel que fa al lliurament de la saga *Episodi VIII: Els últims Jedi*, és en la bellesa dels seus paisatges. Uns escenaris qualificats com "un món de conte de fades" en què "simplement no pots creure el que veus" tal com va assenyalar en el seu moment l'actor Mark Hamill, que interpreta Luke Skywalker al film. La pel·lícula, que es va convertir en la més taquillera dels Estats Units el 2017, es va rodar pràcticament íntegrament a Irlanda, en els espectaculars paratges de la Ruta Costera de l'Atlàntic, que es van transformar en el Planeta Ahch-To a què Rei (Daisy Ridley) va anar a buscar a l'últim mestre Jedi. Skeellig Michael, Malin Head, Loop Head, Portmagee, Brow Head i Sybil Head van ser els llocs escollits per rodar la major part de la pel·lícula. També de paisatges és plena *Vikings*, la sèrie d'HBO i Netflix que just fa una setmana va estrenar la seva nova temporada, recrea a l'impressionant paisatge de l'Estany Guinness, Kattégat, el lloc més famós d'aquesta popular ficció en el qual es desenvolupa tota la història. Però a més de ser famós en aquest sentit, és un dels llocs més visitats d'Irlanda: si es contempla des d'un dels miradors laterals, té forma de pinta de Guinness! A més a més, la sèrie també ens permet acostar-nos a Powerscourt, concretament a la seva cascada, a uns 6km dels jardins, que està considerada la més alta de tot Irlanda. Amb una caiguda de 121 metres des de les muntanyes de Wicklow, és una de les protagonistes de la popular sèrie.

OPINIÓ

Carles Duarte

Jordi Pere Cerdà

Entre les personalitats de les quals commemorem enguany el centenari del naixement, una de les més rellevants és l'escriptor Jordi Pere Cerdà. Nascut a l'Alta Cerdanya, a Sallagosa, l'any 1920, va morir l'any 2011 a Perpinyà, havent deixat una obra literària de primera magnitud. N'hi ha prou d'esmentar el poemari *Dietari de l'alba*, la novel·la *Passos estrets per terres altes* o l'obra de teatre *Quatre dones i el sol*. El seu nom veritable era Antoni Cayrol, però quan de jove va enviar de forma anònima uns primers poemes a la revista *Tramontane*, creada i dirigida per Charles Bauby, es va trobar que els havien publicat amb el pseudònim de Pere Cerdà, perquè el director hi va intuir, per la lectura dels textos, un autor de la Cerdanya. Cayrol va decidir d'adoptar aquell pseudònim però afegint-hi un Jordi davant per evitar la confusió amb el mot francès que significa *pare*. Distingit amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, el Premi Nacional de Literatura o la Creu de Sant Jordi, es tracta d'un dels autors més destacats de la Catalunya Nord, al costat de Josep Sebastià Pons, Simona

Gay, Pere Verdaguer, Jordi Carbonell i Tries, Jep Gouzy, Renada-Laura Portet, Patrick Gifreu, Joan-Lluís Lluís o Joan Daniel Bezonoff. D'arrels pageses i d'una família amb ramat i carnisseria, acabarà fent de llibreter. Va ser un dels impulsors del Grup Rossellonès d'Estudis Catalans, constituït l'any 1960, i va dirigir-ne la revista *Sant Joan i Barres*.

Jordi Pere Cerdà era un home d'ideals solidaris, de conviccions emancipadores.

Era un home d'ideals solidaris, de conviccions emancipadores

Aspirava a: "ajudar l'home a sortir-se de la seva massificació". Defensava: "Si la vida ha estat donada a l'home, l'home, l'individu, l'ha de viure amb respecte d'ell i dels altres." Amb una trajectòria política vinculada al Partit Comunista Francès, va arribar a ser alcalde de Sallagosa. Un aspecte no prou conegut de la seva biografia i que reflecteix al seu llibre *Finestrals d'un capvespre* va

ser la seva important implicació dins la Resistència a la dominació alemanya durant la II Guerra Mundial. La seva intervenció va ser decisiva, amb un alt risc personal, en la creació i el manteniment d'un pas per les muntanyes que va permetre que més de tres-cents cinquanta persones, incloent-hi força jueus, poguessin travessar la frontera i salvar les seves vides. Recordava amb aquestes paraules l'alliberament de la invasió nazi: "El buf de l'aire que vàrem respirar en aquelles hores tenia una força de puresa tan crua que ens traspalsava."

Cerdà era un home d'arrels profundes i d'una vasta cultura. Aquesta confluència confereix a la seva obra una força i una singularitat excepcionals. Es referia així a les seves comarques: "Un país on la terra i l'agricultura determinen la vida de totes les classes socials que la informen. Érem, sem, de la terra." Cerdà era, però, sobretot poeta. Considerava la poesia "el pinyol de la llengua" i explicava: "Vaig posar com a base de la meua descoberta del món la intuïció, que és la natura pròpia d'aquell que se sent poeta."

Xavier Menós

DE PAS

Finestres

En els últims trenta dies de confinament he descobert moltes realitats a través de les dues finestres del meu menjador. He vist com la primavera tenia d'un verd clorofil·la les rames d'uns arbres majestuosos que amagaven entre les seves fulles renascudes els cants d'uns ocells que han aconseguit que no em senti sol. Cada vespre, a les 8, he saludat veïns dels balcons pròxims. Persones sense nom però que ara formen part d'una gran família que surt a aplaudir i a donar les gràcies a tots els herois silenciosos d'aquesta pandèmia.

Sense ser-ne conscient també he descobert que la meua casa tenia més de dues finestres. En els prestatges de la meua biblioteca s'amagaven centenars d'obertures a uns mons ancorats en el passat, present o en uns futurs imaginats. Guardats un al costat de l'altre mai havia arribat a valorar tant com ara el gran plaer de viatjar a través de la lectura. Pàgina a pàgina m'he emocionat amb la història d'amor explicada en *A corazón abierto*, l'últim llibre de la meua estimada Elvira Lindo i que m'ha fet viatjar no només a través de la his-

tòria del segle XX d'Espanya sinó que ha fet endinsar-me en l'ànima d'una família que em va acompanyar en els primers dies d'aquest confinament a través d'una prosa valenta, honesta i emotiva. De la mà d'Oscar Tusquets a *Pasando a limpio* he visitat el Museu del Prado i he ampliat els meus coneixements d'arquitectura i disseny. A *Elogio del silencio*, l'assagista francès Alain

En els prestatges de la meua biblioteca s'amagaven centenars d'obertures

Corbin m'ha fet entendre no només el poder del silenci sinó també, en plena Setmana Santa, el silenci de Jesucrist en la Creu. Finalment, en la magna obra *Vida i destí* de Grossman he entès el que significa viure en una situació de confinament extrema on no disposar d'aliments o d'un sostre protector era la norma generalitzada. Endinsar-me

en aquesta història també m'ha ajudat a entendre aquest segle XX malaltís que tots hem viscut i que va ser capaç d'arribar a un extrem com els camps de concentració. Abans he dit que el meu menjador tenia dues finestres. He mentit. En tinc tres. La pantalla de la televisió en aquest últim mes també s'ha convertit en una nova obertura on poder mirar.

Desconnectat de notícies, de tertulians imprescindibles i de programes que només busquen els índexs d'audiència he descobert a Filmin petits tresors. Cada nit he vist una pel·lícula que tenia pendent de visionar. *Cuentos de Tokyo*, *La noche del cazador*, *L'Atalante*, *Las reglas del juego*, *El cochecito...* Un dels meus cineastes preferits, Jean-Luc Godard, va afirmar un cop que "el cinema produeix memòria i la televisió, oblit". Una de les coses que he après en aquest confinament ha estat precisament aquesta: allunyar-se del gran poder d'intoxicació de la televisió generalista i d'alguns dels seus comunicadors estrella que només busquen la intoxicació i el sensacionalisme.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Crisi sobre crisi

Només ha transcorregut escassament una cinquena part del segle, i ja s'està fent especialment difícil i antipàtic. La gent que té més de 30 anys, a banda dels avatars particulars i els del propi país, ja ha viscut tres grans crisis. Totes profundes, significatives i especials, els efectes de les quals han acabat per sobreposar-se les unes amb les altres. L'atemptat de les Torres Bessones del 2001 ens va colpir extraordinàriament i ens va evidenciar la fragilitat i la falsa seguretat del món occidental enfront del fanatisme, però també de la frustració irada que s'anava incubant en els *altres mons*. La guerra ja no la lliuraven els exèrcits en el camp de batalla, sinó que el terrorisme tecnològic ens situava a tots en el punt de mira. No hi havia lloc per al benestar assolit. El globalisme va viure un gir de crispació i el món occidental va creure que eliminar "l'eix del mal" recorrent a una força militar que en aquest nou escenari no només no resolía res, sinó que embolicava força més les coses.

Encara temorencs de l'amenaça global d'un terrorisme esdevingut mediàtic, ens va explotar a la cara la crisi financera del 2008. Un esclat que s'havia anat forjant producte de la supèrbia d'una economia absolutament dominada per l'activitat financera, la qual havia anat creant productes perillosos, incontrolables i inexplicables, a més de bombolles especulatives que, com en el cas de l'habitatge, varen acabar per contaminar i

arrossegar tota l'economia mundial. El resultat, desigualtat, atur, precarietat i pobresa. El curiós en aquest cas, és que el relat del que havia passat el van acabar escrivint i fixant els mateixos que n'havien estat els causants amb les seves arrogants i errades idees ultraliberals. Ens van acabar dient que havíem viscut per damunt de les nostres possibilitats i que el pecat comès es mereixia una bona penitència. Van venir anys d'austeritat, de feines i ingressos precaris, de retallada de les prestacions serveis socials i sanitàries, a més d'acabar presoners de pantalles i algorismes que cada vegada més decidien per nosaltres.

Encara pagant els sectors populars i les classes mitjanes els costos del crac i la recessió econòmica de fa una dotzena d'anys, ens arriba l'epidèmia del coronavirus amb el seu reguer de malaltia i de mort. Una crisi sanitària, però també econòmica i social, que era lògicament inesperada, especialment inquietant i de sortida impredecible i incerta. D'un dia per un altre hem de ser confinats i la major part de l'economia, cosa impensable, queda paralizada i entra en un període d'hibernació. Un xoc descomunal i especialment indigerible per a les nostres ments, addictes com són a la noció de *creixement*. Cinematogràficament, seria una fosa en negre. No sabem ni el pla ni la seqüència que seguiran. Podem imaginar, especular o tómer; però tot resulta absolutament

incert. De cop i volta, passem d'un món hiperconnectat a un món aïllat en el qual, malgrat les pantalles i els excessos de les xarxes socials, ens sentim molt sols. S'imposa la desconfiança en tot i en tothom, però especialment en el futur. Alguns ho compensen escoltant-se a autèntics folls que juguen a fer d'estadistes. En molts aspectes recuperem la irracionalitat i les pors d'un món medieval, malgrat conviure amb incomptables i sovint inútils fòtils tecnològics. I ens adonem, encara que molt tard, de les enormes disfuncions del nostre món: sobrepoblació, turisme massiu i abusiu, urbs immenses i inhumanes, viatges aeris constants, maltractament del medi ambient, cadenes de subministres a milers de quilòmetres, enorme desigualtat en el repartiment de la riquesa, extrema precarietat laboral i personal o la insuficiència dels sistemes de salut públics.

Aprendrem alguna cosa de tot això i, sobretot, canviarem objectius i prioritats? Ho dubto. Si alguna cosa té el liberal-capitalisme és una enorme capacitat de reinventar-se i autoreproduir-se, a més d'autojustificar-se. Amb ell, hem acceptat de dissoldre totes les nostres fonts de cohesió social tradicionals en nom d'una promesa d'augment del nivell material de vida. Probablement, el que farem és refugiar-nos en la sentimentalitat i a abraçar opcions políticament extremes.

Eduard Roure

BADLANDS

Vull cultura

Ja he llegit unes quantes manifestacions a través de xarxes socials demanant, si no la supressió, sí l'escurçament de les seccions d'esports als informatius, atesa la manca de notícies remarcables per efecte de la cancel·lació de la pràctica totalitat de les competicions esportives. Una petició assenyada que, com sempre que es tracta d'esports, amb distinció especial per al futbol, ha caigut en sac foradat. No es pot rebutjar que, si en un club com el Barça, que mou tant capital econòmic i social i té tanta magnitud en l'imaginari del país, es destapa un forat a la caixa com el que s'han assegurat de fer-nos arribar mitjans d'aquí i d'allà, aquest fet ocupi convenientment la secció d'esports, només faltaria. Si després d'entestar-se a no moure les dates del megaesdeveniment de les Olimpíades de Tòquio, finalment els seus responsables baixen del burro, bo és que els periodistes esportius ens ho facin saber, també. Que aquell personatge inenar-

rable i cavernari del Tebas es deleixi per reprendre la Lliga de futbol abans del que la prudència sanitària demana, és un perill del qual cal avisar, públicament.

Però entenguem-nos: a què treu cap fer una exposició inacabable de les pintoresques i simpàtiques solucions domèstiques dels esportistes d'elit per mantenir la forma o matar l'avorriment? En quina mesura contribueix al bé comú el reguitzell de desitjos convencionals i rebregats, sense gràcia de prosòdia i oratòria, que ens engalten aquests esportistes dia sí dia no? Cal que ens embadoquem davant la pantalla (a l'hora dels informatius! La *Zona Zàping* és una altra cosa...) mirant com fan trenta tocs de peu seguits a un rotllo de paper higiènic? La crisi al Barça, l'ajornament de les Olimpíades, els desvariejos del Tebas o el rosari de cancel·lacions d'esdeveniments esportius es poden explicar en detall i profunditat,

cada un el dia que toqui, en cosa de cinc profitosos minuts.

No hi ha res més, en l'àmbit esportiu, i almenys pel que fa als mitjans públics, que valgui per als espectadors com a fet d'interès general, més si les prioritats han de quedar especialment clarificades en moments tan difícils i incerts de pandèmia. Aquestes seccions d'esports allargassades, infantilitzades, buides, innecessàries, escatimen al noticiari una quantitat vergonyosa de temps. Ja n'hi ha prou!

A ningú se li acut quin sector professional, molt directament vinculat a l'oci i la formació de les persones, colpejat com tots per aquesta nova crisi devastadora, es podria promocionar ara durant els extensos minuts dedicats al no-res i la frivolitat més improductiva? A la premsa no es coneix una manera més plena d'intentar fer-nos feliços? Una llavor que penetri i creixi en els dies posteriors al confinament...

CONCURS NARRATIVA CURTA - 3r classificat 2017

NOCTILUCA

Berta Baulenas Tona

Il·lustracions: Maria Peix

–La vida és plena de llibres sense llegir i de vides sense viure– em va dir.

“Que ets filòsofa tu o què?”, vaig pensar mentre treia de la motxilla el parell de cerveses fresques que acabàvem de comprar. No li vaig dir res. La Mercè, llavors, va deixar anar el seu cap a sobre la meua espatlla, va enfonsar els peus a la sorra i va seguir mirant aquell horitzó tranquil i rogenic de la costa de Colera.

– Et deixaré tastar unes braves collonudes! – li vaig dir, intentant controlar la línia de flotació de la conversa.

– Sovint em quedo atrapada en aquest pensament– va continuar com si no m’hagués sentit.

– Saps de què et parlo, oi? De la sensació que quan esculls un camí en deixes d’altres sense caminar.

– I mai saps què és el que estàs deixant de viure,

Sovint em quedo atrapada en aquest pensament– va continuar com si no m’hagués sentit. Saps de què et parlo, oi? De la sensació que quan esculls un camí en deixes d’altres sense caminar

oi?–vaig dir– O on et portarà aquest camí. O què hauria passat si aquell dia no hagués fet això o anat allà, conegut a no sé qui...

–Exacte!–va dir amb un to de complicitat.

La Mercè anava agafant grapats de sorra i la deixava escórrer entre les mans.

Des que ens vam conèixer en el concert dels Sopa, sense saber com, vam començar a coincidir en els mateixos llocs. Cada vegada parlàvem més sovint, al sortir de l’Institut o quan ens trobàvem en qualsevol bar. Sovint m’explicava històries molt interessants, encara que moltes vegades em costava endevinar què hi havia de cert en elles. Al final, però, vaig pensar que m’era ben bé igual. Ens ho passàvem bé junts i la resta m’importava poc. Sempre vaig pensar que ens enteníem perquè, a la nostra manera, érem una mica *outsiders*.

–I aquestes braves de les que em parlaves?

–Vinga, treu-te la sorra dels peus, calça’t les Converse, i atrapa’m!– Vaig començar a córrer cap al cotxe. Vam conduir en silenci una bona estona. Jo anava canviant les marxes i, com que no feia gaire que m’havia tret el carnet, encara havia de pensar bé el que feia. Al cap d’una estona va treure de la seva bossa un casset dels Pixies. Va rebobinar-lo fins que es va sentir un espetec. Va prémer el *play* i al cap de poc va començar a sonar.

–Where is my mind...– va entonar. –Quan escolto aquesta cançó a vegades em sembla que em portarà a algun lloc del que no sabré tornar– em va dir. Vaig estar uns moments pensant què respondre-li.

–Vaja!–vaig dir. Va ser l’única cosa que se’m va ocórrer. Al cap de poc ja vam arribar.

–Ja hem arribat!

–Em pensava que estava més a prop. Hi vens

sovint, aquí?

–Que se t’ha fet llarg?– vaig preguntar.

–No, però estava a punt d’anar a algun lloc i no saber-ne tornar.–va esclafir a riure. La Mercè tenia un somriure preciós i, quan reia, reia de veritat.

Feia molt de temps que no anava a la casa de la platja. Quan era petit m’hi passava tot l’estiu i m’adono ara que, bona part dels bons records de la infantesa, d’una manera o altra passen per aquí. Als matins la colla trucava el timbre i s’esperava a sota de les moreres que baixés. El meu avi deia que era l’arbre que feia l’ombra més fresca i que per això li agradava aquest carrer. La meua àvia deia, somrient, que li agradava perquè era un carrer que sempre feia baixada. Amb els anys vaig entendre que el que deia tenia poc a veure amb el carrer, però sí amb una forma d’entendre la vida. Després anàvem corrents fins a la platja, on ens passàvem el matí recollint esquelets d’erició de mar. Bussejàvem entre les roques per buscar-los i els anàvem traient i deixant a la sorra. Al vespre sovint pujava al terrat. Recollia la roba estesa que durant el dia s’havia anat assecant i m’estirava damunt les rajoles del terra encara calentes.

“Al terrat roba estesa,
un vent suau gronxa el món
i dóna corda”.

–vaig escriure una vegada.

A vegades pujava al terrat a mitja tarda quan el sol començava a perdre força, i sobre les rajoles amb un polvoritzador escrivia “Roser”. Llavors mirava com s’anava assecant l’aigua, fins que no en quedava res. Va ser el meu primer amor.

–Caminar amb tu fins a desaparèixer. Després res. O tot.– pensava.

D’altres vegades només pujava per comprovar que freda i fosca podia ser la nit.

–On deixo les bosses?– va dir la Mercè.

–On et vagi bé. A sobre el pedrís de la cuina!– vaig contestar alçant la veu des de l’altra punta de la casa.

Havíem passat pel súper. Se’ns havia fet de nit i havíem decidit que abans de tornar a Sant Celoni menjaríem alguna cosa. La Mercè va posar a bullir la pasta. Mentrestant jo vaig trinxar la ceba, la vaig posar a sofregir amb la carn i després hi vaig afegir el tomàquet. Sabia que com més temps ho deixés fent xup-xup, més bo seria. Mentre s’anava fent la salsa vaig començar a preparar les braves que li havia promès. Ella va treure de l’armari uns plats fondos que els meus pares havien comprat a la Bisbal. Anava vestida amb uns texans arrapats i una camisa blanca. Em va enxampar mirant-li el cul. Els dos vam dissimular. Un cop ho vam tenir tot enllestit ho vam servir a la taula del menjador.

–Mmm! Són molt bones, que amagat que ho tenies! On has après a fer unes braves així?

–Sabia que t’agradarien... Conec a una noia que havia treballat al Bar Tomàs, a Sarrià. Ella em va donar quatre consells... Les millors braves de Barcelona, deia.

–Una noia de la facultat?

–Sí, estudia arquitectura amb mi.

–Ah!

La Mercè, després d’aquell “Ah!” es va quedar callada una estona. Semblava com si li sabés greu que pogués conèixer altres noies. Com si li costés compartir aquest espai íntim i infranquejable que

des de l’època de l’Institut s’havia anat construint entre nosaltres. La Mercè i jo érem bons amics. I ja està. No vull negar que algun cop m’havia passat pel cap creuar la fina línia que separa

l’amistat de ves a saber què.

Però ens estava bé així.

“Anem fent pel que anem trobant”, deia la meua veïna.

Havia convidat la Mercè a passar el dia a la casa de Colera. Una casa de poble on havien viscut els meus avis i ara els meus pares la feien servir de casa d’estiu. Ella estudiava Història de l’Art i tot i que li agradaven força les classes, va dir que després dels exàmens necessitava desconnectar una mica.

–Estic fins la polla de la *profe* d’Iconografia– va dir. Als dos ens va semblar una bona idea passar el dia fora, a prop del mar.

–M’agradaria dormir amb tu– em va dir mentre jo posava els flams en els platets de postres. La frase va sonar com “Passa’m el sucre” o “Et queda bé aquesta samarreta”, però no, va dir que li agradaria dormir amb mi amb molta naturalitat. Si no hagués estat atent, fins i tot em podria haver passat per alt el comentari. Però no, va dir que li agradaria dormir amb mi. No crec que fos res premeditat. La Mercè era així d’espontània i a vegades les engaltava sense mesurar realment l’abast ni les conseqüències. Però, exactament, què carai volia dir?

–Ah, doncs si vols avui ens podem quedar per aquí...– vaig dir. “Anem fent pel que anem trobant”, vaig pensar.

Mentre ella recollia la taula jo vaig comprovar que a l’habitació gran hi hagués roba de llit. Feia bastant de temps que ningú venia a la casa, però encara conservava aquella olor d’acabat de planxar. Com que tot just començava l’estiu, l’ambient era agradable. Vam pujar una estona al terrat. La nit

era fosca, però nosaltres ens sentíem que brillàvem com un mar ple de noctiluca. Una olor subtil de gessamí venia des de lluny. Un vent suau movia el seu cabell negre i llis. Vaig passar el meu braç per sobre la seva espatlla. Allà, lluny, la finestra d'uns veïns tenia el llum obert. Una llum càlida, d'un to vermellós. Vam estar una bona estona imaginant qui hi devia viure. Imaginant la seva vida. En els ulls de la Mercè, on hi havia d'haver una mirada, hi havia un pou sense fons.

Un cop al llit, com que feia calor, jo només anava en calçotets. Ella s'havia tret els texans i s'havia quedat en calcetes. Es va treure el sostenidor i es va posar una samarreta meva que m'havia demanat. —Per estar més còmode— va dir. La

samarreta, que l'havia comprat al MACBA, portava la inscripció "Learn to dream". Sempre m'havia agradat anar passejant aquest lema. Jo la mirava de reüll mentre es desvestia.

—Quan era petit m'imaginava que caminava pel sostre— li vaig dir mirant a dalt —M'estirava al llit o al terra i pensava que la casa donava la volta i podia caminar-hi. Un dels inconvenients, i diversions, era que per canviar d'habitació havia de fer una gran passa per saltar el marc de la porta...

—No estaria malament una casa reversible...— va dir. I vam riure.

Estàvem estirats un al costat de l'altre. Panxa enlaire. Els seus pits, més aviat petits però que s'intuïen sota la samarreta, semblava que s'haguessin

escampat a cada costat del seu cos. Vaig pensar en els flams que ens havíem menjat de postres.

—T'has enamorat mai, Roger?— va preguntar.

—Bé, no ho sé... Sí, crec que sí.— vaig dubtar

—De fet, sí— vaig afirmar amb més seguretat.—

Es deia Roser, però ella mai ho va saber. De fet mai ningú ho va saber... Fins ara— la vaig mirar somrient.

—Vaja, quina llàstima...

—Ja. No ho sé...

—I no has pensat mai què hauria passat si li haguessis dit?

—La veritat és que no.

—Potser ara no estariem aquí.— va dir tot encongint les espatlles.

—Pot ser... I tu, t'has enamorat mai?— li vaig preguntar.

—Sí. Em vaig enamorar bojament.

Sincerament, se me'n va anar el cap.

Quan em va deixar, jo seguia bastant penjada i em semblava veure'l per tot arreu. Pel carrer. Per allà on anava.

Era com si el perseguís. O em perseguís. Al cap d'un temps vam tornar a quedar. Llavors vaig descobrir que no era ell a qui buscava entre la gent, sinó al seu record.

La Mercè, panxa enlaire, anava gesticulant amb les mans mentre anava parlant. Les seves

Ens vam abraçar. Ella es va adormir primer. En algun altre lloc, milers de noctiluca fosforejaven endutes per les onades. Anant i venint com una dansa. "La vida és plena de vides sense viure", vaig pensar

mans eren petites i articulaven els gestos amb precisió. En un moment vaig posar la meva mà damunt la seva panxa. Per sota de la samarreta.

La seva pell era suau i calenta. No va dir res.

Vaig escriure amb el dit: "Mercè". L'accent, sense voler, va acariciar el mugró, que vaig notar com s'enduria.

—Roger, et puc confessar una cosa?

—Ostres, sí clar, dona, per això estem els amics.— vaig respondre amb aire indignat.

—Tinc por— va dir fluixet, mig avergonyida

—Por? A què?

—A res en concret. A créixer. A prendre decisions encertades. A viure una vida que no vull...

—Sabies que en aquesta platja que hem estat avui vaig aprendre a nedar?— li vaig dir— I també que com més por tenia, més m'enfonsava...— vaig xiuxiuejar.

Ens vam abraçar. Ella es va adormir primer.

En algun altre lloc, milers de noctiluca fosforejaven endutes per les onades. Anant i venint com una dansa. "La vida és plena de vides sense viure", vaig pensar.

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Dolors Altarriba

Un 'thriller' molt negre

Segona entrega d'una trilogia anunciada de l'autora Carmen Mola, pseudònim d'algú que no es vol donar a conèixer. La seva primera obra, *La novia gitana*, va ser com un cop de puny en l'àmbit de la novel·la negra-policíaca-dura d'Espanya. I *La red púrpura*, que és com es titula el segon volum de la trilogia, no es queda enre. Al contrari, potser fins i tot planteja situacions més dures perquè la part d'explicar part dels personatges ja s'ha fet al primer volum. En aquell van quedar obertes algunes coses. La principal, què va passar amb el fill de la protagonista, la inspectora Elena Blanco, que va desaparèixer quan era petit i mai més se'n va saber res. Ella sempre ha pensat que era viu i que el recuperaria. Doncs bé, en aquesta segona part se'n coneix el desenllaç. Aquí la investigació és sobre el que passa per la xarxa oculta d'internet, tot allò que els mortals *normals* no veiem i que està sota la punta de l'iceberg, que és el que fem servir de forma pública.

Mola torna a fer una novel·la que no es pot deixar reposar gaire estona perquè enganxa des del primer capítol. Es pot llegir perfectament sense tenir en compte la primera. Ara bé, haver llegit la primera permet al lector recordar, resseguir i entendre algunes actuacions dels personatges de la segona. En aquesta ocasió, la Brigada d'Anàlisi de Casos de la policia nacional treballa de forma conjunta per trobar els impulsors d'una sèrie

d'apostes i espectacles on, com els antics gladiadors de Roma, dos joves lluiten fins a la mort. Cal trobar el cap d'aquesta trama i, a més, per la inspectora, s'obre una possibilitat de trobar el seu fill. Les dues històries es mouen en paral·lel. Es nota com s'ha hagut d'informar l'autora per explicar una realitat que preferiríem que no existís. Alhora, el llibre desgrana les vivències personals de cada un dels cinc membres de la brigada i la seva relació amb la inspectora; com existeixen mons paral·lels al voltant de Madrid on les drogues ja es porten a domicili o les raons, algunes provinents, del passat, de per què algú es motiva amb la crueltat.

És una obra que s'assembla a la de Dolores Redondo amb la seva trilogia del Baztan pel que fa almenys a dues coses: que serà trilogia i que té com a protagonista un inspector de policia dona. Els turments de cada una són diferents, però hi són. I la manera d'explicar la crueltat també és diferent. Més subtil amb la Redondo i fins i tot amb més punts de l'element màgic que no pas amb la Mola. Totes dues saben mantenir el suspens de la trama per fer que el lector vulgui llegir i llegir per conèixer-ne el resultat. En aquest sentit, la segona obra de Mola no decep. *La red púrpura* és un *thriller* molt negre. Si ara és bon moment o no per llegir-lo, és una altra cosa.

LA RED PÚRPURA

Autor: Carmen Mola
Editorial: Alfaguara
Lloc i any d'edició: Madrid 2019
Nombre de pàg.: 432

Joan Cuscó

Conèixer per transformar

Els humans som éssers en els quals el passat, el present i el futur conviuen en una mateixa memòria, individual i col·lectiva. De la mateixa manera que hi ha bidireccionalitat entre el cervell i la cultura, hi ha una estreta relació entre el passat, el present i el futur, perquè som l'única espècie no necessàriament presonera del present. La consciència humana pot transitar lliurement endavant i endarrere. Per tant, podem anticipar les coses i, en fer-ho, treballem amb el futur; i hem de recordar les coses per actuar en el present. També el llenguatge és un pòsit del passat viscut en el present i amb capacitat per definir i redefinir el futur. I és per això que la tasca que es proposa Agamben és la de fer una arqueologia dels conceptes que constitueixen la nostra manera de ser polítics en el present (encara que no en siguem conscients) i per veure què podem aprendre fent arqueologia en vistes al futur.

A *Arqueologia de la política* s'hi recullen les conferències que Agamben va fer a Girona per a la Càtedra Ferrater Mora de la Universitat de Girona i són a la base dels seus treballs més recents. Agamben hi estudia com els humans hem caminat sobre el món i com el llenguatge (els conceptes) determina allò que som i allò que fem, ja que els humans som els únics que tenim un llenguatge, des del qual creem les nostres visions del món, les nostres relacions i les nostres accions. Agamben, per exemple, es planteja

què volen dir *crisi*, *identitat* i *fe* i estudia on plantem les arrels de l'acció individual i col·lectiva per acabar proposant un concepte nou per transformar la societat (i per donar-li nous fonaments polítics): la violència destituent, que se suma a les violències ja conegudes (i usades al llarg dels segles per construir les comunitats polítiques i les formes de vida); la violència revolucionària, i la violència d'estat. En conseqüència, la violència destituent és vista com una nova manera de construir noves formes de vida. Com un canvi de perspectiva per transformar la societat ja que "tot allò de què va parlar Rousseau, que el poder legislatiu ha de ser un cos sobirà i l'executiu, un mer executor, és fals".

La genealogia ens fa comprendre d'on venen els conceptes i les idees amb què construïm els límits de les nostres societats i de la consciència. Per tant, si la fem podem transformar els límits, de la mateixa manera que el poeta crea destruint els límits del llenguatge: deslligant-lo de la funció comunicadora i dels tòpics per donar-li una funció creadora, diu Agamben.

Agamben no dona solucions, però ens obliga a pensar. I és que "l'home europeu pot accedir a la seva veritat només a través d'una confrontació amb el passat, passant comptes amb la seva història [...]. El passat [...] defineix una certa manera de ser". Ens fa veure, per exemple, que "el capitalisme és una veritable religió [...]. La més cruel, la més monstruosa de totes les religions, perquè és una religió totalment cultural. No hi ha res més que culte. No hi ha principis". Pensem-hi (ara que tenim temps).

ARQUEOLOGIA DE LA POLÍTICA

Autor: Giorgio Agamben
Editorial: Arcàdia
Any d'edició: Barcelona, 2019
Nombre de pàgines: 104

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

118

Lèxic

Tocats de l'ala

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Sovint tenim mots amb diversos significats que ens porten fins i tot a dubtar de quin va ser primer. En poden ser un exemple els noms d'ocells, que actualment (per la desconnexió del camp i la natura que patim) ens fan pensar més en el seu sentit figurat que en l'original. Per exemple, el **passerell**: algú que és nou o aprenent en alguna activitat. És, també, un ocell de pit vermellós, petit i amb un cant dolç.

Per això hem decidit fer un recull de diversos noms d'ocells que utilitzem per descriure situacions i persones:

Mussol: segons el DIEC, es diu d'una persona ensopida, poc xerraire i una mica encantada.

Pardal: és versàtil, potser per ser l'ocell més present arreu del territori i proper als llocs habitats, i tant pot representar una "persona astuta" com algú "curt de gambals".

Pinsà: es compara amb aquests ocells les persones que mengen molt poc.

Mallerenga: designa una persona molt xerraire que, de fet, sol parlar més que aquest ocell segons el refrany *parla més que una mallerenga*.

Pigot: quan algú està molt vermell, es diu "més vermell que un pigot" o senzillament "vermell com un pigot", ja que moltes subespècies d'aquest ocell tenen el cap, la cua o alguna part del cos roja.

Lloro: dit d'aquella persona que repeteix el

que diuen els altres, per motius evidents.

A més de les personificacions d'aquests ocells segons les característiques que comparteixen amb els humans, tenim noms d'ocell que poden substituir altres mots:

Merla: com a sinònim col·loquial de borratxera, bufa, o una formal intoxicació etílica.

Canari: en registre molt informal (gairebé escatològic) pot representar el membre viril masculí al qual se li canvia l'aigua, donant lloc a l'expressió "canviar l'aigua al canari", que significa miccionar.

I, finalment, com diu el títol, quan algú no hi toca del tot, està una mica esbojarrat o diu alguna bestiesa, es diu que està **tocat de l'ala**.

ENGLISH IN A BITE

ANGLÈS

The halcyon days: strange and unusual words

Last week we looked at unusual and strange-sounding words in English, that you don't normally hear.

This week, the teachers at the Escola d'Idiomes have made a list of unusual words in English that also have a beautiful meaning.

Can you match the words to their meanings?

CATALÀ

Els dies felïços: paraules estranyes i poc habituals

La setmana passada vam fer una ullada a paraules en anglès que sonaven estranyes o poc habituals i que normalment no se senten.

Aquesta setmana el professorat de l'Escola d'Idiomes hem fet una llista de paraules poc usuals en anglès però que tenen un significat bonic.

Relacioneu les paraules amb el seu significat:

1	It's hard to remember the <i>halcyon days</i> of before the Coronavirus.	a	shaking, trembling
2	Epidemiologists are all <i>aquiver</i> at the thought of relaxing the confinement.	b	the warmth of the sun on a cold day
3	Perhaps the positive effect of lockdown on the environment is <i>serendipity</i> .	c	idyllic and peaceful
4	Sitting on my terrace and feeling the <i>apricity</i> on my face is one of my favourite things to do at the moment.	d	the realisation that everyone, even strangers, has a life as vivid and complex of your own
5	As I look out of my window at the passers-by, I am struck by a feeling of <i>sonder</i> .	e	a happy coincidence

Les solucions de la setmana anterior: ■ 1 g; ■ 2 e; ■ 3 a; ■ 4 j; ■ 5 d; ■ 6 h; ■ 7 b; ■ 8 c;

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

THE MAMAS & THE PAPAS
"If You Can Believe Your Eyes and Ears"
 RCA Victor, 1966

El so i les harmonies vocals de *If You Can Believe Your Eyes and Ear*, de The Mamas & the Papas, van ser tota una novetat l'estiu de 1966. Era el naixement de l'anomenat so de la Costa Oest, Califòrnia, San Francisco, l'estiu de l'amor, flors als cabells i camises i vestits estampats. En definitiva, els *hippies*. Aquest grup format per Denny Doherty, Cass Elliott, Michelle Gilliam i el seu marit, líder i compositor, John Phillips, va sorprendre per les perfectes harmonies vocals, però també per les lletres i els arranjaments, una barreja de rock i folk. Al disc hi ha dos èxits mundials, "Monday, Monday" i, sobretot, "California Dreamin'", que encara avui l'escoltes i la trobes encantadora i completament moderna. Però les altres deu cançons, la majoria de Phillips, no desentonen gens. I hi ha alguna ver-

sió, com "Spanish Harlem" i "I Call Your Name", aquesta última dels Beatles. La portada del disc va tenir alguns problemes: es veuen tots quatre en un lavabo, dins de la banyera, i el vàter al costat; molts nord-americans ho van trobar de mal gust, i en posteriors edicions la van canviar. The Mamas & The Papas van durar tres o quatre anys. I és que l'harmonia que demostraven fent les veus no existia en la seva relació personal.

NOTES

Buhos reapareix per sorpresa i anuncia retorn per al 2021

Buhos torna. Bé, de moment encara no però coincidint amb les dates de Sant Jordi la banda que lidera el cantant –i periodista especialitzat en hoquei patins!– Guillem Solé va reaparèixer per sorpresa amb l'estrena de la cançó i clip *A prop dels déus*. A part d'estrenar un nou tema, Buhos també va anunciar que el seu cinquè disc es publicarà abans de Nadal, que es titularà *El dia de la victòria* i que l'editarà el segell Música Global. I encara més novetats, ja que la formació de Calafell també va avançar les dues primeres dates de presentació del nou disc: el 6 de març de 2021 tocaran a la sala Riviera de Madrid i el 13 de març ho faran al Sant Jordi Club de Barcelona. Les entrades ja estan a la venda a <www.

BERNAT ALMIRALL

buhosrock.com>. Mentrestant, durant tot aquest 2020 Buhos continuen aturats (ja havien anunciat que aquest any no farien directes) tot i que, des del confinament, és evident que no s'han quedat amb els braços creuats. Alguns músics de la banda, a més, estan especialment actius. Klaus Stroink i Rai Benet van començar a fer cançons a la terrassa de casa seva per un projecte que ja s'ha fet viral i que porta per nom Stay Homas. El cantant Guillem Solé tampoc no para i cada dia, des que va començar l'estat d'alarma, fa xerrades per Instagram Live a les 6 de la tarda. Entre d'altres, a l'espai de Solé hi han passat patums com Macaco, Miki Núñez, Gerard Quintana, Albert Pla o Bojan (sí, el futbolista).

EL TEST
David Rubio

Primer instrument que vas aprendre a tocar? La bateria. **Primer grup del qual vas formar part?** Sarkasmo, un grup de hardcore que vam fer quan tenia 14 anys. **Primer disc que et vas comprar?** *L'Unplugged* d'Eric Clapton. **Quants discos tens?** Uns 500 CD i la majoria són originals. **Salva'n tres.** El de Tower of Power, algun de Red Hot Chilli Peppers i algun d'AC/DC. **Músics de capçalera.** Els meus preferits són Shad Smith, bateria de Red Hot, i Carlos Tarque, cantant d'M-Clan. **Un concert (com a públic) per recordar.** Red Hot Chilli Peppers l'any 96 quan van presentar *One Hot Minute*.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

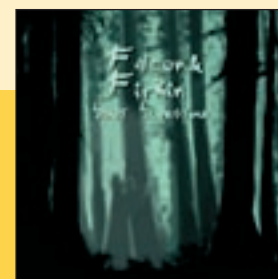
NICO ROIG
'Yo siempre sueño que sí'

A Nico Roig el vam conèixer ja fa gairebé deu anys amb *Tonada del genoma humà*, un disc exquisit d'aquells que s'han d'engolir sense presses. Més tard vindrien un parell d'àlbums més i ara arriba el quart, on per primera vegada canta també en castellà i entra a formar part per mèrits propis del club dels membres del pop metafísic on brillen Ferran Palau, El Petit de Cal Eril, Germà Aire o Pau Vallvé. Al nou disc de Roig hi col·labora Tarta Relena (brutals!) i per gravar-lo ha comptat amb David Soler i Marcel Bagés. Una garantia. I el resultat, excel·lent.

ELS FOLLS
'Folls 55' i 'Els Folls a l'Auditori de Barcelona'

Els Folls són una veterana banda de pop-rock de Terrassa que han decidit celebrar el 55è aniversari amb l'edició d'un doble disc. El primer és el seu tercer àlbum d'estudi, titulat *Folls 55*, que es tanca amb un *bonus track* amb una versió gravada el 1995 del tema més emblemàtic del grup, "Merda que plou". El segon CD és la gravació en directe del concert que van fer a L'Auditori de Barcelona el 2005 per celebrar els 50 anys de la banda. Inclou una versió en català del clàssic "Hey Jude", amb Gerard Quintana, Joan Amèric, Feliu Ventura, Cris Juanico i Roger Mas.

FALCON & FIRKIN
'Sant Silvestre'

Sant Silvestre és ja el vuitè disc d'estudi dels manresans Falcon & Firkin, una banda de pop-rock sincera d'aquelles de tota la vida que factura música atemporal que, això sí, difícilment sonarà al mòbil de cap adolescent. Les cançons parlen d'amor i desamor, de com fer-se gran i madurar amb la família, d'amor incondicional cap a la parella i els fills (els músics de la banda manresana no amaguen que ja són granadets)... i tot plegat es presenta embolcallat amb un caràcter musicalment més rocker que en els seus anteriors treballs.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

RENDA UNIVERSAL EN TEMPS DE COVID

El combat contra la Covid-19, amb mesures que han tingut un fort impacte laboral, han deixat una quantitat molt elevada de persones amb els ingressos sobtadament reduïts i no són anecdòtics els casos de persones que han quedat, directament, sense ingressos. El problema afegit és que la reactivació de l'economia és incerta i, per tant, no és factible a hores d'ara garantir que aquestes persones puguin recuperar ja no el nivell de vida que tenien abans de l'emergència sanitària, sinó unes garanties mínimes de subsistència econòmica.

El debat ja vigent sobre la possibilitat que els ciutadans disposessin d'una renda mínima garantida reapareix ara, corregit i augmentat. El risc de caure en la pobresa es multiplica i les causes no són ni tan sols atribuïbles a una mala gestió de sectors empresarials –com va ser el financer en la crisi de la dècada passada–. El virus que ha provocat tot aquest mal, sanitari en primer lloc, però econòmic seguidament, s'ha propagat amb una velocitat descomulgada. La resposta per al dolor econòmic, en canvi, és molt més lenta. El guariment de la malaltia econòmica té una medicina el principi actiu de la qual, el diner, és escàs. I ho és, particularment, quan qui té en les seves mans de fabricar-ne intenta fer-se l'orni, com s'està acreditant en les reunions econòmiques de la Unió Europea.

Caldran recursos ingents per plantar cara a la malaltia. I més ingents encara per aturar el cop econòmic que està suposant l'actual context i, en un futur, per contribuir a la tornada a la normalitat. Mentrestant, els afectats per mesures laborals a les empreses catalanes i els autònoms que s'han quedat sense activitat o l'han reduïda al mínim es compten per centenars de milers. Són els primers damnificats econòmics de la pandèmia. Els primers a adonar-se que la frontera de l'exclusió és massa fàcil de travessar.

En aquest context, ha emergit el debat sobre la renda bàsica universal. Debat, mai millor dit, perquè n'ha aixecat fins i tot dins del govern espanyol. De moment, hi ha una primera victòria per als partidaris d'implantar algun tipus de mesura que posi diners a la butxaca dels més perjudicats per la crisi.

El projecte forma part del pla d'accions del govern. És només una petita victòria –i també parcial–. Els més reticents han decidit posar a la renda bàsica universal un altre nom (es parla d'ingrés mínim vital) i això dona possibilitats a buscar una definició a conveniència. També controlen el calendari. Es deia que aquest ingrés estaria en disposició de distribuir-se d'alguna manera entre abril i maig. Però l'abril s'acaba i el més calent és a l'aigüera.

En aquest cas, el nom sí que fa la cosa. Una renda bàsica universal és una quantitat de diners que qualsevol persona resident en un país rep amb independència de la seva situació econòmica. L'ingrés mínim vital, en canvi, és un complement en forma de subsidi per a persones que justifiquin que no arriben a un determinat nivell d'ingressos. En realitat, aquesta és una fórmula que, aproximadament, ja existeix. A Catalunya se'n diu renda mínima d'inserció, i té un valor mensual de 650 euros.

Implantar la renda bàsica universal tindria una aplicació molt menys complexa que l'ingrés mínim vital. Per aplicar la renda bàsica, se n'ha de decidir la quantia, ingressar-la a cada contribuent i, si els ingressos que ha obtingut superaven el que ha donat l'Estat, els diners es tornen quan es fa la declaració de la renda.

És evident que aquesta mesura tindria un cost molt elevat per a l'Estat. Hi ha càlculs que assenyalen que aplicar una renda universal de 1.000 euros durant tres mesos comportaria destinar un 9,5% del PIB espanyol. Però vet aquí que hi ha maneres de reduir la factura: l'Estat sap, per exemple, a quins empleats públics i pensionistes no els seria aplicable la renda perquè amb els ingressos que tenen ja superen el valor de la renda. Si, a més, es fes una iniciativa en la qual l'ingrés s'hagués de sol·licitar, els ciutadans que sabessin que haurien d'acabar tornant l'ingrés en la pròpia declaració de la renda s'abstindrien de demanar-la. Es calcula que la meitat de perceptors potencials estarien en aquesta situació. Llimant, ja

s'ha arribat a un punt en el qual el cost és de 60.000 milions d'euros. L'opció de comparar la xifra amb la del rescat bancari és, francament, temptadora.

L'ingrés mínim vital requereix, en canvi, de la necessitat que les persones interessades puguin demostrar que els seus ingressos estan sota el llindar de la quantitat que acabi fixant el govern (es parla de 200 euros per persona o de 450 euros en el cas de la unitat familiar). L'impacte econòmic és clarament inferior al de la renda bàsica universal. En el cas de l'ingrés mínim vital es calcula que suposarà uns 5.500 milions d'euros, que no és poca cosa (mig punt de PIB).

Plantejat com ho està plantejant el govern aquesta és una mesura pal·liativa. Però el debat de fons sobre la necessitat que hi hagi una renda universal continuarà vigent. De fet, alguns dels aspectes nuclears d'aquest debat es tornen a reflectir en els comentaris públics sobre la qüestió. Els comentaris seriosos: no s'hi valen expressions fetes pel boc gros com "la pagueta" amb què Vox desqualifica la proposta. En la banda conservadora dels comentaris, apareix el discurs que una renda universal desincentiva la recerca de feina per part de les persones que la perceben (un extrem que proves com la que s'ha fet a Finlàndia desmenteixen) i, sobretot, el cost de la mesura en especial si qui l'acaba pagant és una Seguretat Social amb dèficits molt elevats. Entre els defensors de la mesura, en especial en l'actual context econòmic, s'apunta que serà essencial per al mateix sistema capitalista que la pobresa no es faci tan general que el consum se n'acabi ressentint. Això sense entrar en la possibilitat que aquesta renda mínima sigui permanent i no només temporal.

INDICADORS

Menys retirada d'efectiu

La retirada d'efectiu en caixers automàtics va caure al mes de març un 68% a tot l'Estat, segons dades del banc mòbil N26. Va ser un període marcat per la declaració de l'estat d'alarma i les mesures de confinament, però també donen idea de la possibilitat d'un canvi d'hàbits entre els ciutadans. El descens està en la línia del que s'ha produït en altres països, com França (descens del 56%) o Itàlia (54% menys).

Una EPA negativa

L'Enquesta de Població Activa reflecteix el moment de dificultats laborals a Catalunya. L'EPA reflecteix un increment de l'atur de 5.800 persones a Catalunya, la pitjor dada dels últims set anys, entre gener i març respecte del trimestre anterior. És una dada que només recull 15 dies d'estat d'alerta i que no inclou entre els aturats els afectats per ERTO.

ALEGRIA INTERIOR

Antoni Lacueva / antoni@mindfulness-barcelona.com

La paciència i el 'mindfulness'!

Hi ha una sèrie d'habilitats fonamentals que la pràctica de *mindfulness* desenvolupa de forma especial i alhora que posem en marxa quan practiquem.

Específicament són:

- Suspènre el judici
- Confiança
- Deixar anar o deixar anar
- No forçar
- Paciència
- Acceptar
- Ment oberta o de principiant

Qualsevol d'elles connecta amb les altres. Especialment pensava i posava el focus en la paciència. En la programació neurolingüística i específicament a l'estudiar el metamodel del llenguatge ens trobem amb un concepte: "Les nominalitzacions". Senzillament, un substantiu que apareix com a tal encara que en realitat amaga una acció.

I des d'aquest marc penso/reflexiono sobre la paciència. Una forma de saviesa que ens permet entendre de veritat que les coses succeeixen al seu ritme. Especialment útil quan la nostra ment està agitada. En tots els processos que valen la pena cal combinar els temps d'acció amb els temps d'espera; els temps d'assoliment amb els de treball. La paciència dit així podem confondre-la com

un objecte, com el que diria la pilota, la cadira... Però la paciència seria una nominalització. Encobreix una acció.

Quan diem no tinc paciència, o tinc paciència, o totes les formes lingüístiques de dir-ho com: soc impacient, no tinc paciència, sóc pacient, etc., en realitat ens referim a una forma d'actuar amb un mateix i amb els altres o amb els esdeveniments sostinguda amb determinades actituds.

Quines sensacions percebo al meu cos quan em dic: soc impacient? Quins pensaments apareixen en aquest precís moment? Com són les meves accions i els meus comportaments? I quines sensacions percebo quan actuo amb paciència o des de la paciència? Quins pensaments apareixen en aquest precís moment? Hi ha amabilitat?

És interessant adonar-se que quan amb atenció conscient d'aquesta situació exploro i observo l'anterior pot ser que connecti amb l'acceptació, amb l'obertura, amb el no judici, amb el deixar anar les rumiacions i els discursos de queixa i amb una ment oberta i de respecte a la interrelació.

Practicar la paciència em fa bé i fa bé als altres. Podem viure des de la paciència, sabent esperar que les coses passin de forma natural, sense forçar-les, sense pressions i, en moltes ocasions, sense buscar-les. Cada dia es fa de dia, per això no tenim res a fer, excepte gaudir d'aquest moment, i mentre esperem que passi gaudirem de la resta de coses.

Per cultivar la paciència, cal abaixar el ritme, centrar-nos en el present i viure-ho conscientment. Mantenint la seguretat i tranquil·litat que hi haurà un futur, sempre que ho acompanyem de bones pràctiques saludables i bones actituds.

La paciència ens permet viure la vida des de l'activitat pacient. Ens posem en marxa, seguim avançant i acompanyem la vida, ajustant-nos al moment i al ritme de la mateixa. Es tracta de no pretendre que sigui d'una altra manera, sinó de saber esperar i mantenir la calma, perquè les coses passin quan hagin de passar.

Per desenvolupar la paciència també cal tenir paciència. No s'aconsegueix d'un dia per l'altre. Demana temps i esforç. No obstant això, és un d'aquells èxits que ens canvien per sempre i que atorguen un factor summament enriquidor a les nostres vides. Intenta-ho!

Antoni Lacueva, president de l'Associació Professional d'Instructors de Mindfulness-MBSR

L'HORÒSCOP

Dhanna Astròloga

Del 01-05-2020 al 07-05-2020

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

El sector de l'economia continua força actiu per a tu i toca fer gestions per posar-se al dia. Podries sentir-te molt atret per una persona, que fins ara és una amistat.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Sol, Mercuri i Urà a Taure impulsen a resoldre assumptes amb celeritat. Si tens coses endarrerides, ara poden actualitzar-se. Possibles tibantors amb la família política.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Les qüestions amoroses flueixen. Si tens un interès sentimental, pots rebre resposta afirmativa. Cerques respostes a molts enigmes i introdueixes nous temes de lectura.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

La teva ment està molt receptiva i pots viure moments d'especial clarividència. Període de força maduració. Pots sentir-te proper a comprendre algunes situacions familiars.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Possiblement t'has hagut de posar al dia en el sector professional i sembla que tot torna a anar a favor teu. Una persona del sector amistós pot mostrar interès en tu.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Temps de renovar idees o fins i tot creences, sobretot les que et semblen més trencadores. Comences a practicar exercici físic. Pots rebre notícies d'un amor del passat.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

En qüestions sentimentals, pots dubtar entre dues persones amb les quals tens contacte per escrit. El teu costat profund cerca moments d'espai, com la meditació o la fe.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Plutó retrògrad t'inclina a replegar-te en tu mateix o a cercar solució a un assumpte econòmic que ja creies perdut. Nous contactes. Sobretot persones més joves que tu.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

El sector laboral passa per tot un seguit de canvis o d'inesperades novetats. Període una mica delicat en les finances, però amb algun ajut necessari per sortir del pas.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Possibles ingressos que poden venir d'algun negoci relacionat amb la xarxa o el món de la tecnologia. Augment de la teva seguretat en tu mateix i et mostres més amigable.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Visites inesperades a la llar. Dies de moltes comunicacions per la xarxa. Et pots mostrar decidit a tirar endavant un projecte professional diferent al que feies fins ara.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Augment de la mobilitat. Entres en un període físicament més actiu. Interès a estudiar alguna matèria innovadora. Un amic pot estar en problemes i li dones un cop de mà.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

HORIZONTALS: 1. Endarreriment fins al dia que en Llach cantí als miserables. Poca cosa / 2. Cançó religiosa amb una sola paraula, i curta. Si no raja no és que no n'hi hagi, és que no deus pagar / 3. Alta i baixa. Antic egipci de Sais. Al cor d'en Manelic / 4. Delicte inherent al creatiu. Indiscreta observació del dolor / 5. No tenen prou interès per deixar-se corrompre. Desembussi amb certa laxitud / 6. Exercici manual molt practicat pel govern actual. El vaig deixar perquè era poc explícit / 7. Són a punt, però el punt no del tot. A baritonal no hi arriba, però dos tons sí que els té / 8. Un comiat tan estrany podria ser explosiu. Estella d'os de be quan l'ataca una merla / 9. Mica de mica. Amígdala amb estudis. Mica de rica / 10. Entre la paraula i el discurs. Esperma que porta el vent de l'orient / 11. Completen la colla. Cridat sense veu. Vocals del cinturó / 12. Grec antic de la terra del vent. Com si et fos germà / 13. Medicat a base d'acords i pactes. Comparteixen pis amb Joans i Joseps.

VERTICALS: 1. La cambrera sempre en duu una pedra a sobre. Qualsevol pamfilet amb mala llet en pot fer un / 2. Aquell temps que podíem jugar a bàsquet en penya. Com a peix és molt tallant / 3. Un sant en moto. Observa, estupefacta, un sostre increïble. La tornen a completar / 4. Operacions amb resultats mortals. Trencaclosques retirat del mercat / 5. Mal nat. El mineral, impecable, i el tap de suro. El cul d'en Jaumet / 6. I el cap de l'Amàlia. Poblats on els avantpassats hi vivien embotits. Fra Desordre / 7. Acabat sense brillantor (per ser de metall). Podria estar rient i mira, ben immòbil / 8. Tan deixador que ha deixat la consonància. Antiga moneda (per valor de dues pessetes?) / 9. S'acaben el ponx. No cal plànol, és com un altiplà. Dues d'una tacada / 10. Estan malament per culpa d'una paia nerviosa. Filla com cal de les araliàcies / 11. Peça d'orfebreria antiga (feta a partir d'un teix vell?). Sentir com els antics, que el coure s'escapça / 12. Un racó a l'estudi ideal per morir-se. Banderilles en mans del capità Ahab.

SUDOKUS

AMIC

Ompli la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: baixa

		7	5			2		
3				2		6	1	
					6	7		5
4	7					3		
			1		9			
		3					6	8
2		5	3					
	3	1		5				2
		9			1	8		

Dificultat: mitjana

9		5	8				1	2
	7							
1			3			6		
	6				2			
		8	5		4	7		
			9				2	
		2			5			6
							4	
4	1				8	2		9

SOLUCIONS

7	6	9	2	4	1	8	5	3
8	3	1	6	5	7	9	4	2
2	4	5	3	9	8	1	7	6
9	1	3	4	7	2	5	6	8
5	8	6	1	3	9	4	2	7
4	7	2	8	6	5	3	9	1
1	2	4	9	8	6	7	3	5
3	5	8	7	2	4	6	1	9
6	9	7	5	1	3	2	8	4

Dificultat: baixa

4	1	3	6	7	8	2	5	9
6	5	9	1	2	3	8	4	7
7	8	2	4	9	5	1	3	6
3	4	7	9	8	6	5	2	1
2	9	8	5	1	4	7	6	3
5	6	1	7	3	2	9	8	4
1	2	4	3	5	9	6	7	8
8	7	6	2	4	1	3	9	5
9	3	5	8	6	7	4	1	2

Dificultat: mitjana

T	R	A	C	T	A	T	A	V	A	R	T	S
E	O	L	L	I	F	R	A	T	E	R	N	S
L	A	V	A	T	R	E	T	A	T	I	O	S
F	R	A	S	E	N	E	L	L	O	P	A	S
M	A	T	O	N	S	I	L	L	A	R	A	S
A	T	O	M	I	C	B	E	R	L	L	A	S
P	U	N	A	L	B	I	T	O	N	A	L	L
T	I	S	O	R	A	D	A	X	E	S	A	S
E	N	T	E	R	E	S	L	A	X	I	S	S
B	A	T	B	I	O	P	S	I	A	S	I	A
S	A	I	T	A	N	E	L	L	O	P	A	S
M	O	T	E	T	A	I	X	E	T	A	S	S
A	J	O	R	N	A	M	E	N	T	A	S	S

Ara més que mai necessitem estar ben informats

Per només **29€**
podeu llegir durant
tres mesos **EL 9 NOU**
en format digital

Per saber com afecta a la comarca i a la nostra vida quotidiana l'aparició del coronavirus, llegiu **EL 9 NOU**.

La informació de proximitat explicada amb rigor.

Informeu-vos a través d'un mitjà de confiança.

Aproveiteu l'oportunitat. Doneu-vos d'alta a través d'**el9nou.cat** o trucant al **93 889 49 49** i demaneu per subscripcions.

QUIOSC DIGITAL

Si no disposeu d'un punt de venda proper per comprar **EL 9 NOU**, ara podeu accedir a la versió impresa en format digital per llegir-la des de qualsevol dispositiu. Podeu comprar exemplars solts o edicions endarrerides. Com fer-ho?

- 1. Entreu a EL9NOU.CAT.** Seleccioneu la pestanya "Quiosc digital" a la capçalera de la web o a la imatge de portada del diari.
- 2. Trieu l'edició.** Escolliu l'exemplar d'**EL 9 NOU** del dia que vulgueu. Pagueu amb targeta de crèdit amb totes les garanties de seguretat.
- 3. Llegiu el diari.** El teniu disponible al telèfon, a la tauleta o a l'ordinador quan vulgueu.